

PAPER DETAILS

TITLE: Domestic violence and protection mechanisms: An example from Antalya

AUTHORS: Gözde YIRMIBESOGLU,Aycan DEMİR

PAGES: 659-669

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/389789>

Aile içi şiddet ve koruma mekanizmaları: Antalya örneği

Domestic violence and protection mechanisms: An example from Antalya

Gözde Yirmibeşoğlu¹ Aycan Demir²

Received Date: 19 / 10 / 2015

Accepted Date: 14 / 02 / 2016

Öz

Aile içi şiddet ülkemizin en büyük sorunları arasında yer almaktadır. Ülke geneline paralel olarak, Antalya'da aile içi şiddet vakaları oldukça yoğun bir şekilde seyretmektedir. Bu yoğunluğun incelenmesi amacıyla Antalya adliyesinde bu konudaki başvuruların ve 8 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamındaki başvuruların sayısal değerleri tespit edilmiştir. Yine Antalya adliyesinde aile içi şiddete ilişkin çalışan Savcılık, Mahkeme ve Aile Mahkemelerine yer verilmiştir. Bununla birlikte başta Antalya Barosu olmak üzere ildeki diğer aile içi şiddet ile mücadele ve koruma mekanizmaları ele alınmıştır. Antalya Barosu bünyesinde bulunan Kadın Hakları Kurulu ve Çocuk Hakları Kurulu çalışmalarına yer verilmiştir. Bu çalışmada aile içi şiddete ilişkin hem kadın hem de çocuk açısından mücadele ve koruma mekanizmalarına yer verilmiştir. Çalışmanın amacı Antalya'da aile içi şiddete ilişkin sayısal verilerin tespiti ile bu konuda yapılacak çalışmalara ışık tutmaktır. Çalışmanın yöntemi Antalya Adliyesi'ndeki sayısal veriler alınarak bu verilerin yorumlanması şeklinde olmuştur. Yine Antalya Barosu ile görüşme yapılarak bu konudaki mücadele yöntemleri araştırılmıştır. Mücadele ve koruma mekanizmaları olarak bu konuda çalışan dernek ve Bakanlık kuruluşlarına da yer verilmiştir. Özellikle yeni kurulan merkezler olarak, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) hakkında bilgi verilmiştir. Yine Antalya'nın pilot il olarak belirlenmesi ile kurulan Çocuk İzleme Merkezi (ÇİM) bu çalışmada yer almıştır. Bu merkezler cinsel istismara uğrayan çocuğa inceleme ve tedavi aşamasında gerek görülen sağlık, eğitim, kolluk kuvvetleri, hukuk ve adalet sistemi gibi kamu kuruluşlarının işbirliği içinde hizmet sağlaması amacıyla kurulmuştur.

Anahtar sözcükler: Aile içi şiddet, Koruma mekanizmaları, Antalya, Baro

Abstract

Domestic violence is one of the major problems in our country. In parallel with the number of domestic violence cases in the country, Antalya has a high number of such cases in particular. This study investigates the intensity of the domestic violence cases by carrying out a research on the number of appeals to arbitration in the context of the 6284, Protection of the Family and Prevention of the Domestic Violence Law. In addition, the Prosecution, the Judicial Courts and Family Courts in Antalya are studied in this research. Moreover, all the protection and struggle mechanisms to end domestic violence, Antalya Bar Council in particular, are explored. Women's Rights Commission and Children's Rights Commission working under Antalya Bar Council are studied. Thus, the study focuses on struggle and protection mechanisms to fight against violence against women and children.

The study aims at clarifying the data including the numeral data with regards to domestic violence in Antalya. The method is developed by obtaining data and by analyzing them. In addition, the struggle methods are investigated by discussing the issue with Antalya Bar Council. Furthermore, the institutions of the Ministry and organizations working on this issue are studied. New Centers built on this issue in particular, working under the Family and Social Policies Administration named Prevention and Observation of Violence Centers are explored in this study. In addition, Child Observation Centers built in Antalya as a pilot city are researched in the study. Such centers are built to provide services such as health, education, police force legal aid to the sexually abused children with the contribution of state services.

Keywords: Domestic violence, Protection mechanisms, Antalya, Bar Council

¹ Associate Prof. Dr., Akdeniz University, Antalya/TURKEY, gozdey@akdeniz.edu.tr

² Instructor, Akdeniz University, Antalya/TURKEY, aycandemir@akdeniz.edu.tr

1. Giriş

Aile içi şiddet, bir kişinin eşine, çocuklarına, anne babasına, kardeşlerine veya yakın akrabalarına yönelik uyguladığı her türlü saldırgan davranış olarak tanımlanabilir (Akın, 2013). Her türlü saldırgan davranış içerisinde, sadece fiziksel şiddeti oluşturan fiziksel davranışlar değil, aynı zamanda tehdit etmek, küçümsemek, aşağılamak, ekonomik özgürlüğünü kısıtlamak gibi davranışlar sonucu oluşan ekonomik, duygusal ve cinsel şiddet de girer (Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, 2015). Şiddete sadece aynı evde oturanlar değil, eski eş, kız veya erkek arkadaş, nişanlı da uğrayabilir (Karınca, 2008). Aile içi şiddet tanımı geniş bir kapsam içermekle birlikte bu çalışmada özellikle kadınlar ve çocuklar üzerinde durulmaktadır. Eleanor Roosevelt'in de belirttiği gibi:

“İnsan hakları ihlali nerede başlar? Evlerimizde. Eğer bu haklar evimizde yoksa başka hiçbir yerde anlamı yoktur”.

Türkiye’de aile içi şiddete ilişkin olarak oldukça yeterli yasal düzenlemelere yapılmış olmasına rağmen, şiddet her geçen gün artarak devam etmektedir. Özellikle kız çocukları ve kadınlar, çekirdek aile içinde, geniş aile bağlamında, sokakta, okulda ve iş hayatında fiziksel, ekonomik, psikolojik ve cinsel şiddete maruz kalmakta, yaşanan şiddetin kız çocuklarının okuyamamasından kadınların toplumsal hayata etkin katılamamalarına, kadınların çocuklarına uyguladıkları şiddetin artmasından istenmeyen evliliklere, sakatlıklardan ölümlere kadar çok kapsamlı sonuçları olmaktadır (Altınay ve Arat, 2008). Önemli olan mevcut yasaların uygulanmasını sağlamak ve bunun sağlanması için takipçi olmaktır. Mevcut yasal düzenlemeleri uygulamak, uygulatmak için daha çok çaba harcanması gerekmektedir. Yasal düzenlemelerin başında 6284 sayılı “Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” gelmektedir. Bu düzenleme 20 Mart 2012 tarihinde yürürlüğe girdiği tarihten itibaren şiddet mağdurlarının özellikle de kadınların korunması açısından oldukça etkili olmuştur. Bununla birlikte yasa tam olarak uygulanamamakta ve uygulanması sırasında birçok güçlüklerle karşılaşmaktadır. Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesine Dair Sözleşme (CEDAW) 14 Ekim 1985 tarihinden, İstanbul sözleşmesi ise 1 Ağustos 2014 tarihinden beri yürürlüktedir. Bu Sözleşme, kadına yönelik şiddet tanımının genişletilmesi, ısrarlı takip ve aynı evde yaşama dikkate alınmaksızın şiddete maruz kalan kadınların korunması ve desteklenmesi açısından daha önceki sözleşmelerden bir adım daha ileridir. İstanbul Sözleşmesi, uluslararası hukukta izleme mekânizması getirmektedir (Yüksel-Kaptanoğlu ve Tarım, 2015).

Çocuklara ilişkin uygulamalarda ise bunlara ilişkin çok sayıda yasal düzenleme getirilmiş ve ilgili kanunlarda değişiklikler yapılmıştır. Örneğin bazı illerde Çocuk İzleme Merkezleri (ÇİM) kurulmuştur. Antalya da bu uygulama ile ilgili olarak pilot bölge seçilen illerden biridir. Bu merkezlerdeki uygulamaya göre özellikle cinsel yönden istismara uğramış çocukların bir uzman ile görüşmesi ve Avukat ve Savcıların bu görüşmeyi izlemesi şeklinde uygulama yapılmaktadır. Böylece çocuk için zaten çok büyük travma oluşturan olayı tekrar tekrar yaşaması engellenmek istenmekte ve gerçekten çocuk ile iletişim kurabilecek bu konuda uzman kişi tarafından çocuğun zarar görmeden olayı anlatması sağlanmaktadır. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme ve Çocuk Koruma Kanunu, çocuklara ilişkin yasal düzenlemelerdir. Bu çalışmada Antalya Örneği olarak, Antalya’da mevcut aile içi şiddete yönelik mücadele ve koruma yöntemlerinden söz edilirken aynı zamanda Antalya Adliyesine ilişkin sayısal verilere de yer verilmiştir.

2. Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet

Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından, 2008 yılında kadına yönelik aile içi şiddet araştırması yaptırılmıştır. Buna göre, kadına yönelik aile içi şiddetin bölgesel dağılımı aşağıdaki haritaya göre bölgesel olarak farklılıklar göstermektedir. Kadına yönelik aile içi şiddet en çok Kuzeydoğu Anadolu bölgesinde %53 oranı ile ortaya çıkmıştır. %25 ile ise en düşük oran Batı Marmara bölgesinde tespit edilmiştir. Durum böyle olmakla birlikte rakamsal verilere göre bölgeler arasında şiddetin yaygınlığı açısından oranlar birbirine yakın şekilde seyretmektedir. Zira Orta Anadolu %50, Güney Doğu Anadolu %48, Orta Doğu Anadolu %47, Batı Karadeniz %43, Batı Anadolu %42, Akdeniz %42, İstanbul %37, Doğu Marmara %36 ve Ege bölgesinde %31 oranları tespit edilmiştir (Gevrek).

Yine aynı araştırmaya göre; Eşi veya birlikte olduğu kişi(ler)den fiziksel şiddet yaşamış kadınların oranı %39; eşi veya birlikte olduğu kişi(ler)den yaşadığı fiziksel veya cinsel şiddet sonucunda yaralanan kadınların oranı %24; gebeliği sırasında fiziksel şiddete maruz kalan kadınların oranı %10; eşi veya birlikte olduğu kişi(ler)den ekonomik şiddet yaşamış kadınların oranı (çalışmaya engel olma bağlamında) %23; eşi veya birlikte olduğu kişi(ler)den duygusal şiddet yaşamış kadınların oranı %44; eşi veya birlikte olduğu kişi(ler)den yaşadığı fiziksel veya cinsel şiddeti kimseye anlatamayan kadınların oranı %49 olarak tespit edilmiştir (Gevrek).

Bu konuda KSGM tarafından 2014 yılında Hacettepe Üniversitesi’ne yeni bir araştırma yaptırılmış ve 2008 yılında yapılan araştırma ile veriler karşılaştırıldığında aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır.

- Ülke genelinde hayatının herhangi bir döneminde eşi veya eski eşi tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılan kadınların oranı yüzde 39’dan yüzde 36’ya düşmüştür.
- Cinsel şiddete maruz kalanların oranında da yüzde 15’ten yüzde 12’ye düşmüştür.
- Fiziksel ve cinsel şiddetin birlikte görüldüğü vakalarda 6 yılda nispi düşmüştür.
- Kentte ve kırsal alanda fiziksel şiddet oranında bir düşüş görülmüştür.
- Eğitimli olan ve eğitimi daha alt seviyelerde olan kadınlar arasında, daha az eğitimli kadınların daha çok şiddete maruz kaldığını görüyoruz. Bu şiddet oranlarında da 2008-2014 arasında nispi oranda düşüş gözlemlenmiştir.
- Duygusal şiddet oranlarında değişiklik olmazken, fiziksel şiddet sonucu yaralanmalarda yüzde birlik yükselme olmuştur.
- Cinayetlerde yüzde 5’lik artış olduğu gözlemlenmiştir.

Her iki araştırma sonuçları karşılaştırıldığında, 6 yılda alınan tedbirler ve politikaların etkisiyle nispi bir düşüş gerçekleşmiştir. Ancak, yapılan çalışmalar göz önüne alındığında 2014 yılında kadına yönelik şiddetin çok daha fazla düşmesi gerekirdi. Tam tersine fiziksel şiddet sonucu yaralanmalarda artış olduğu gözlenirken, cinayetlerde 2008 yılına göre %5 oranında artmıştır. Dolayısıyla bu veriler yapılan çalışmaların yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu nedenle şiddet ile mücadelede daha farklı çalışmalar yapılması gerekmektedir. Şiddete karşı mücadele konusunda ve şiddet araştırmalarında bir “zihniyet değişikliği” yapılmalıdır. Mağdur üzerinden yapılan çalışma ve araştırmalar artarak sürmelidir. Ancak bunun yanı sıra fail odaklı çalışmalar da yapıl-

malı, faillerin neden şiddet eğilimi gösterdikleri sebepleri ile birlikte ortaya konmalı ve bunu önlemenin yolları araştırılmalıdır. Faillere yönelik yapılan araştırmalar aracılığıyla şiddete yol açan sebeplerin varlığı en aza indirilmeye çalışılmalıdır.

3. Antalya’da aile içi şiddete karşı mücadele ve koruma mekanizmaları

Antalya’da aile içi şiddet mücadele ve koruma mekanizmaları anlatılırken, Antalya Adliyesi, Antalya Barosu, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri ve Çocuk İzleme Merkezleri incelenmiştir.

3.1. Antalya adliyesi

Antalya adliyesinde aile içi şiddet ile ilgili olan birimlerin başında Aile İçi Şiddet Suçları Soruşturma Bürosu gelir. Bunun yanı sıra Antalya da mevcut 6 adet Ağır Ceza Mahkemesi, 28 adet Asliye Ceza Mahkemesi, 8 adet Aile Mahkemesi ve 3 adet Çocuk Mahkemesi bulunmaktadır. Bu mahkemeler somut olayın niteliğine göre Ceza ve Hukuk usul kanunlarına göre belirlenen usulde görev yaparlar. Suça sürüklenen çocuk söz konusu olduğunda ise Çocuk Mahkemeleri yargılama yaparlar. Aile içi şiddet suçları soruşturma bürosu ve 6284 sayılı Ailenin Korunması Ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun çerçevesinde görevli olan Aile Mahkemeleri de bu çalışmanın kapsamı içindedir.

3.2. Aile içi şiddet suçları soruşturma bürosu

Aile İçi Şiddet Suçları Soruşturma Bürosu, sadece aile içi şiddet dosyaları ile ilgilenirler ancak 2015 yılından itibaren adam öldürme suçları da dahil edilerek görev kapsamı oldukça genişletilmiştir. 2012 yılında tek savcı ile çalışan büro Aile içi şiddet savcısı olarak 2015 yılı itibariyle 4 savcı ile çalışmaktadır.

Antalya adliyesinde aile içi şiddet bürosuna 2013 yılında 5749 dosya, 2014 yılında ise 7259 dosya girişi olmuştur. Dolayısıyla aylık ortalama 605 dosya anlamına gelmektedir. 2015 verileri ise 16 Ekim tarihi itibarı ile dosya sayısı 5320 adettir. Antalya’da yaz aylarında vakalar daha çok artış göstermektedir. Aile içi şiddet bürosu, aile içinde gerçekleşen bütün olaylara bakmakla görevlidir.

Koruma tedbiri alınması gerekli durumlarda Aile Mahkemesinden 6284 sayılı yasaya göre aynı gün koruma kararı alınır. Aile içi şiddet vakalarında şiddet en çok akıl hastaları ve madde bağımlıları tarafından uygulanmaktadır. Bunlara ilişkin Aile Mahkemeleri aracılığıyla tedbir kararları alınmakta ve tedbir kararlarının Valilikçe uygulanması gerekmektedir. Ancak bu tedbir kararlarının uygulanmasına ilişkin sıkıntı yaşanmaktadır.

3.3 Aile Mahkemeleri

Antalya’da 8 adet aile mahkemesi bulunmaktadır. Aile mahkemeleri 6284 sayılı yasa uyarınca koruma kararı vermek ve kolluk tarafından verilen koruma kararlarını onaylamakla görevlidir. Zira kolluk kuvvetlerince alınan koruma kararları Aile mahkemesine onaylatılmak zorundadır.

6284 sayılı yasa uyarınca Antalya Aile Mahkemeleri tarafından verilen koruma kararları rakamları, yasanın kabulünden ve uygulamaya başlanmasından itibaren aşağıdaki gibidir:

2012 yılında; Aile Mahkemeleri tarafından verilen koruma kararı 687 adet, kolluk kuvvetlerince alınıp mahkemenin onayladığı koruma kararı 1.613 adet olup, toplam 2.300 adet koruma kararı verilmiştir.

2013 yılında; Aile Mahkemeleri tarafından verilen koruma kararı 1.377 adet, kolluk kuvvetlerince alınıp mahkemenin onayladığı koruma kararı 2.424 adet olup, toplam 3.801 adet koruma kararı verilmiştir.

2014 yılında; Aile Mahkemeleri tarafından verilen koruma kararı 1.612 adet, kolluk kuvvetlerince alınıp mahkemenin onayladığı koruma kararı: 3.114 adet olup, toplam 4.726 adet koruma kararı verilmiştir.

2015 yılı 16 Ekim tarihine kadar; Aile Mahkemeleri tarafından verilen koruma kararı: 306 adet, kolluk kuvvetlerince alınıp mahkemenin onayladığı koruma kararı 590 adet olup, toplam 896 adet koruma kararı verilmiştir.

2. Antalya da bulunan Kadına Yönelik Şiddet Başvuru Merkezlerinin başlıcaları:

- Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İl Müdürlüğü
- Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)
- Antalya Büyükşehir Belediyesi Kadın Danışma Merkezi
- Antalya Barosu
- Antalya Kadın Danışma Merkezi ve Dayanışma Derneği

Yeni kurulmuş olmaları sebebiyle Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) ve Antalya Barosu üzerinde durulacaktır.

3.4 Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM)

6284 sayılı yasa uyarınca Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından kurulan, gerekli uzman personelin görev yaptığı ve tercihen kadın personelin istihdam edildiği, şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği merkezlerdir. Henüz bütün illerde bulunmamakla beraber Antalya’da kurulmuştur. ŞÖNİM’lerin çalışma esasları 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği ile belirlenmiştir (Sinerji A.Ş. Hukuk Yazılımları).

Bu merkezlerde çalışmalar yedi gün yirmi dört saat esasına göre yürütülür. Çalışma usul ve esasları yönetmelikle belirlenmiştir. Kurulan merkezlerde şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik izleme çalışmaları yapılır ve destek hizmetleri verilir. İnsan onuruna yaraşır, etkili ve süratli hizmet sunumu hedeflenir. Kadının ekonomik, psikolojik, hukuki ve sosyal olarak güçlendirilmesi odaklı çalışmalar yapılır. Bu merkezlerde, şiddetin önlenmesi ve tedbir kararlarının izlenmesine yönelik hizmetler, şiddet mağduru kişilere yönelik hizmetler ve şiddet uygulayan ya da uygulama ihtimali bulunan kişilere yönelik hizmetler verilmesi amaçlanmıştır.

ŞÖNİM’ler yapılan düzenleme ile destek hizmetleri olarak koruyucu ve önleyici tedbir kararları ile zorlama hapsinin verilmesine ve uygulanmasına ilişkin veri toplayarak bilgi bankası oluşturularak, tedbir kararlarının sicilini tutarlar. Korunan kişiye verilen barınma, geçici maddi yardım, sağlık, adli yardım hizmetleri ve diğer hizmetleri koordine ederler. Gerekli hâllerde tedbir kararlarının alınmasına ve uygulanmasına yönelik başvurularda bulunurlar. Kanun kapsamındaki şiddetin sonlandırılmasına yönelik bireysel ve toplumsal ölçekte programlar hazırlayarak ve uygu-

larlar. Bakanlık bünyesinde kurulan çağrı merkezinin bu Kanunun amacına uygun olarak yaygınlaştırılması ve yapılan müracaatların izlenmesini sağlamak ile görevlidirler ve şiddetin sonlandırılması için çalışan ilgili sivil toplum kuruluşlarıyla işbirliği yapmak belirlenen destek hizmetleri arasındadır.

Anılan yönetmeliğe göre; ŞÖNİM'lerin, korunan kişilerle ilgili destek hizmetlerine ilişkin görevleri de bulunmaktadır. Bu görevler yönetmelikte madde madde sayılmıştır. Yine şiddet uygulayanla ilgili destek hizmetleri de verilmektedir. Şiddet mağduru ile şiddet uygulayana yönelik hizmetler, zorunlu hâller dışında farklı birimlerde sunulur. Yine yasa gereğince Kurumlar arası koordinasyon ve eğitim hizmetleri sunmakla görevlidir.

3.5 Antalya Barosu

Antalya Barosu, aile içi şiddet ile hem mücadele hem de koruma mekanizması olarak hareket eder. Baro bünyesinde Adli Yardım Kurulu, Adli Yardım Hizmet Ön Bürosu (Adliye'de), Antalya Barosu Kadın Hakları Kurulu, Antalya Barosu Çocuk Hakları Kurulu bulunmaktadır.

3.5.1 Adli Yardım Kurulu

Kurul üyeleri, görev almak isteyen gönüllü Avukatlardan oluşur. Başvuruculara ücretsiz hukuki yardım sağlanır. Ekonomik durum araştırması yapılır. Başvuruculardan sosyo-ekonomik durumlarını ortaya koyacak bir takım belgeler istenir. Örneğin başvurunun üzerine kayıtlı taşınmazı bulunup bulunmadığını ispatlayabilmesi için buna ilişkin belge getirmesi istenir. Başvurucunun ekonomik durumuna göre, başvurunun durumuna göre uygun hukuki yardım sağlanmasına karar verilir ve buna uygun olarak kendisine bir Avukat görevlendirilir. Başvurucu, baro tarafından görevlendirilen Avukata vekaletname çıkarır. Başvurucu için görevlendirilen Avukat için, açılan davaya göre ödeme Baro tarafından yapılır. Eğer, Sosyal Hizmetlerden gelenler ile başvurunun hayati tehlikesi bulunması durumunda ekonomik durum araştırması istenmez. Bu kişilere ilişkin derhal gereken yardım yapılır ve kendilerine yardım için Avukat görevlendirilir. Hayati tehlike durumunda öncelikle koruma kararı alınarak somut olayın özelliklerine göre boşanma davası varsa çocuklarla ilgili geçici velayet alınması sağlanır.

Adli Yardım Kurulları, Barolar arası işbirliği ile çalışır. Başvurucuların vekalet çıkaracak parası dahi yok ise, bu durumda yine Baro tarafından karşılanır. Bu kişilerin davaları açılırken Adli Müzaharet talepli olarak açılır ve harç ödemeksizin dava açabilmeleri yoluna gidilir.

Adli Yardım Kurulunca listeye kayıtlı, bu konuda eğitim almış avukatlar arasından sıra ile avukat görevlendirilmesi yapılır. Ceza yargılamasını gerektirecek durumların varlığı halinde başvuru aynı zamanda Kadın Hakları Kuruluna yönlendirilir. Ceza davalarında CMK sistemi ile Başvurucuya Avukat atanmaktadır.

3.5.2 Antalya Barosu Kadın Hakları Kurulu çalışmaları

3.5.2.1. Ceza davalarında yapılan işler

Aile içi şiddet ya da kadına şiddete ilişkin bir ceza davası olması durumunda, şiddete uğrayan kişi yanında, Kurul müdahil olarak davalara katılır. Ancak kurulun davaya katılma talebi, davanın görülmekte olan mahkeme tarafından kabul edilmesi halinde gerçekleşir. Eğer Mahkemece müdahillik (davaya katılma) talepleri reddedilirse, davaları gözlemci olarak takip etmeye ve şiddet mağduruna yardımcı olmaya devam edilir.

Kurulun Davaya katılması durumunda hiçbir ücret talebi yoktur.

3.5.2.2 Hukuk davaları

Kadın Hakları Kurul üyeleri hepsi aynı zamanda Adli Yardım Kurulu listesine kayıtlı Avukat olarak görev yapmaktadırlar. Kurul kendi içerisinde vermiş olduğu eğitimler ile kurul üyelerini özellikle şiddete maruz kalan kadınlar açısından bilgilendirmektedir. Bu durumda, şiddete ve mağdura ilişkin farkındalık yaratılır. Bunun sonucunda şiddet mağdurları daha doğru bir şekilde yönlendirilebilmektedirler. Kurul üyeleri, Adli yardım Kurulunda görev aldıkları için hukuki yardımını da bu yolla sağlamış olurlar.

3.5.2.3 Diğer Faaliyetleri

Meslek içi eğitimler: kurul zaman zaman meslektaşlarına yönelik olarak meslek içi eğitim gerçekleştirirler. Bu eğitimlerde konunun uzmanı olan kişiler davet edilerek gerçekleştirilir. Yine kurul üyeleri içerisinde alt yapısını tamamlamış donanımlı üyeler de bu eğitimleri verirler.

Kurul içi eğitimler: kurul içi eğitimlerde, kurul üyeleri kadın haklarına ilişkin konularda kendilerine geliştirmeye yönelik eğitimler düzenlerler. Eğitimi verecek kişiler, hukukçu olabilecekleri gibi psikolog, sosyolog gibi konu ile ilgili diğer uzmanlardan oluşabilir.

Diğer kuruluşlara, okullara, STK v.b eğitimler: Kurul üyeleri, kendilerine gelen talepler yönünde diğer kuruluşlara da eğitimlere giderler. Bu eğitimler daha çok hukuki bilgi veren eğitimlerden oluşur.

Yayınlar ve bültenler: Kadın hakları kurulu zaman zaman konuya ilişkin yayınlarda yapabilir. Aynı zamanda aylık bülten çıkarmaktadırlar.

İşbirliği; Kadın konusunda çalışan diğer kişi ve kurumlarla işbirliği halinde çalışırlar.

3.5.3 Antalya Barosu Çocuk Hakları Kurulu

Bu kurul kadın hakları kuruluna göre daha yeni bir kuruldur. Kadın hakları kurulu gibi aynı usul ile çalışmalarını sürdürürler. Kurul çocuk konusunda çalışmak isteyen gönüllü Avukatlardan oluşur. Çocuk yanında ceza davalarında davaya katılma ve davayı takip etme görevi üstlenirler. Bu konuda kurul tarafından görevlendirilen Avukatlar dosyaları inceleyerek kurulu bilgilendirir.

Kurul içi eğitimler ve meslek içi eğitimler düzenlerler. Talep halinde ya da kurulun talebi ile diğer kuruluşlara, okullara, STK v.b eğitimler düzenlerler. Yine, çocuk hakları konusunda çalışan diğer kişi ve kurumlarla işbirliği halinde çalışırlar.

3.6 Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM)

Çocuk İzlem Merkezlerinin kurulma amacı, cinsel istismara uğrayan çocuğa inceleme ve tedavi aşamasında gerek görülen sağlık, eğitim, kolluk kuvvetleri, hukuk ve adalet sistemi gibi işbirliği yapılması gereken diğer kamu kuruluşları ile eşgüdüm içinde hizmet sağlanmasıdır.

İstismar mağduru çocuğun hangi kuruma başvurduğuna, ya da istismardan hangi kurumda kuşkulandığına bakılmaksızın hiç zaman kaybetmeden kolluk kuvvetleri haberdar edilir. İlgili Cumhuriyet Savcısını bilgilendirir. Çocuk Cumhuriyet savcısının talimatları doğrultusunda hiç beklemeden ÇİM'e haber verilir. Aynı zamanda Baro'dan çocuk için avukat talebinde bulunulur.

Merkezde 24 saat çalışan ekip bulunmaktadır. Bu ekip içerisinde, Adli Tıp Uzmanı Psikolog, Psikolojik Danışman, Sosyal Hizmet Uzmanı, Hemşire, Konsültanlar, Çocuk Psikiyatristi ve Çocuk Hekimi görev alır.

Çocuğun beyanı (adli görüşme)

Alanında uzman olan personel, psikolog, psikolojik danışman ya da Sosyal Hizmet Uzmanı gibi, tarafından çocuk ile görüşme sağlanır. Bu görüşme aynalı bir odada, ses ve görüntü kaydı yapılarak alınır. Uzman çocuk ile görüştüğü esnada ve çocuktan ifade alındığı sırada, Cumhuriyet Savcısı, Kolluk kuvveti, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu personeli, Çocuğun Avukatı, Adli Tıp Uzmanı ya da Çocuk Psikiyatristi aynanın arka tarafındaki bir odada bulunur ve ifadeyi izler. Çocuk bu kişileri görmez ancak kendisiyle görüşülen uzman tarafından bu kişilerce görüşmenin izlendiği hususunda bilgilendirilir. Bu şekilde çocuğun sadece uzman ile görüşmesi sağlanır. Çocuğun ifadesi, ses ve görüntü kaydı yapılarak alındığı için çocuk olayı tekrar tekrar anlatmak zorunda kalmaz.

Adli görüşme ve muayene sürecinde çocuğun kısa süreli koruma ve tedavi tedbiri bu merkezde yürütülür. Çocuk tedavi ve rehabilitasyon amacıyla uzun erimli tedavi ve izlem planı için ÇİM tarafından uygun merkezlere yönlendirilir. Çocuğun izlemi (tıbbi ve yasal) ÇİM tarafından yapılır (Trabzon Barosu Çocuk Hakları Komisyonu, 2015).

4. Sonuç

Cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suçlarda gerek kadın gerekse çocuk yönünden alınan ifadelerin kayıt edilmesi ve daha sonraki aşamalarda mağdurun tekrar tekrar dinlenmemesi gereken uygulamada bu tam olarak hayata geçirilememiştir. Bunu engellemek için mevzuatta ilgili değişikliklerin yapılması gerekmektedir.

BM kriterlerine göre, 10 bin'i aşkın nüfuslu yerleşim birimlerinde en az bir kadın sığınacağı, her 20 bin kadın için bir tecavüz kriz merkezi, 50 bin'i aşkın nüfuslu yerleşim birimlerinde en az bir kadın danışma merkezi bulunmalıdır.

Antalya nüfusu 2014 yılına göre 2.222.562'dir. Bu nüfus, 1.122.997 erkek ve 1.099.565 kadından oluşmaktadır. Yüzde olarak ise: %50,53 erkek, %49,47 kadındır. Antalya 2015 nüfusu, tahmini verilere göre 2.282.889 olarak hesaplanmıştır. Bu nüfus verisi, eski yıllardaki nüfus artış hızlarına göre tahmini hesaplanmıştır. Antalya 2015 resmi nüfus bilgileri 2016 yılının başında açıklanacaktır (/il/antalya-nufusu) (TÜİK verileri).

Bir ilde kadın sığınma evi açılması için kanunun gerekli gördüğü nüfus 50.000 (ellibin) olmalıdır. Yenilenen Belediyeler Kanunu'nda bu koşul 100.000 (yüzbin)'e kadar çıkarılarak ihtiyacı karşılayamayacak kadar yükseltilmiş olmasına rağmen bu sayı bile henüz karşılığını bulamamıştır.

Sunulan bu rakamlar ile hesaplama yapıldığında Antalya da 23 tane kadın sığınma evi bulunması gerekir. Oysa Antalya'da, şehir merkezinde Antalya İl Müdürlüğüne bağlı sadece bir ve Muratpaşa belediyesi bünyesinde bir tane olmak üzere sadece iki kadın sığınma evi bulunmaktadır. Alanya ilçesinde de bir tane kadın sığınma evi bulunmaktadır. Antalya ili sınırları içerisinde toplam üç tane kadın sığınma evi bulunmaktadır. Kadın sığınma evi sayısı artırılmalı, yasal düzenlemede öngörülen sayıda açılmalıdır. Aile içi şiddet konusunda çalışmalar yapılmakta ise de rakamsal değerlere bakıldığında daha fazla çalışma yapılması gerektiği görülmektedir.

Kaynakça

Akın, M. (2013). Aile İçi Şiddet. *İÜHFMC. LXXI, S. 1* , 27-42.

Yirmibeşoğlu, G., Demir, A. (2016). Aile içi şiddet ve koruma mekanizmaları: Antalya örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 2 (2), 659-669.

- Altınay, A.G. ve Arat, Y. (2008). *Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet*, İstanbul: Punto Baskı.
- Gevrek, Ö. B. (tarih yok). *Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü*. Mayıs 12, 2015 tarihinde T.C.Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı: www.aile.gov.tr adresinden alındı.
- Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü;Hacettepe Üniversitesi. (2014). *Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması*. Ankara: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü.
- Karınca, E. (2008). *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddete İlişkin Hukuksal Durum ve Uygulama Örnekleri*. Ankara: TC. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü Yayınları .
- Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı. (2015). *Şiddet Nedir*. Mayıs 12, 2015 tarihinde Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı: <http://www.morcati.org.tr> adresinden alındı.
- Sinerji A.Ş. Hukuk Yazılımları. (tarih yok). <http://www.sinerjias.com.tr/>. Mayıs 12, 2015 tarihinde Sinerji Mevzuat ve İçtihat Programları: <http://www.sinerjimevzuat.com.tr> adresinden alındı.
- Trabzon Barosu Çocuk Hakları Komisyonu. (2015). *Çocuk İzlem Merkezleri Nedir*. Trabzon: Trabzon Barosu.
- Yüksel-Kaptanoğlu, İ. ve Tarım, Ş.A. (2015). *Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması*, Ankara: Elma Teknik Basım Matbaacılık.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK). [/il/antalya-nufusu](http://il/antalya-nufusu). (tarih yok). Ekim 20, 2015 tarihinde nufusu.com: <http://www.nufusu.com/il/antalya-nufusu> adresinden alındı
- (tarih yok). *Mevzuat*. Ekim 25, 2015 tarihinde T.C.Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı: www.aile.gov.tr adresinden alındı.

Extended abstract in English

Domestic violence is one of the major problems in Turkey. In parallel with the number of domestic violence cases in Turkey, Antalya has a high number of such cases in particular. This study aims at clarifying the data including the numeral data with regards to domestic violence in Antalya. The introduction section of the study concentrates on the research carried out by the Hacettepe University and declared by the Turkish Statistical Association (TSA) and the results of the research are evaluated. Initially, the data about Turkey are discussed and then the study concerning domestic violence in Antalya is dealt with.

This study focuses on a variety of definitions of domestic violence by a number of writers. The quote of Eleanor Roosevelt is the initial point in this study. She states that violation of human rights starts in our homes. She adds that if such rights do not exist at home, they exist nowhere. Subsequently, the definition of domestic violence by Merve Akın in her research paper published in 2013 is taken as the focus of this study. Moreover, the definition of domestic violence given in the information published by Mor Çatı is discussed in this study. In addition, the research carried out by the General Directorate of Women's Status and Hacettepe University in 2008 and 2014 concerning domestic violence in Turkey are discussed and the results of both researches are compared.

The centers to track and stop violence in Antalya created within the scope of Law for Protection of Family and Prevention Violence against Women (6284) are emphasized in the study. Moreover, the work of Commission of Children Rights in the Bar of Trabzon is argued while discussing the child tracking centers.

The method of the study is developed by obtaining data and by analyzing them. In fact, the struggle methods are investigated by discussing the issue regarding the work of Antalya Bar Council. Furthermore, the institutions of the Ministry of Family and Social Policies and organizations working on this issue are studied. New Centers built on this issue in particular, working under the Family and Social Policies Administration named Prevention and Observation of Violence Centers are explored in this study. This study investigates the intensity of the domestic violence cases by carrying out a research on the number of appeals to arbitration in the context of the 6284, Law for Protection of Family and Prevention Violence against Women.

In this study, the figures about domestic violence in Antalya are obtained by the protection decisions given by the family courts upon application of the violated women. The protection decisions given by the police forces and approved by the family courts are also considered. Accordingly, the sum of all the protection decisions given by the family courts in Antalya are given in this study. The Law for Protection of Family and Prevention Violence against Women (6284) was enacted in 2012 and this is the reason why the figures of Antalya regarding domestic violence since 2012 are provided in this study.

In addition, the decisions of Prosecution, the Judicial Courts and Family Courts regarding Antalya are studied in this research. Applications of the domestic violence investigation offices of the Prosecution are underlined by considering the last couple of years in order to state the intensity of the domestic violence cases in Antalya. Besides, the prosecutors are interviewed face to face within the context of the study. Thus, the problems occurred in such a fragile subject are investigated. The number of prosecutor was only one in 2012 when the Law was enacted, but it has been increased in time. Today, there are four prosecutors dealing with domestic violence in Antalya.

Moreover, another protection and struggle mechanism to end domestic violence, Antalya Bar Council in particular, is explored. Women's Rights Commission and Children's Rights Commission working under Antalya Bar Council are studied. The work areas and the activities of the Antalya Bar Council are explored by means of face to face interviews and the problems and difficulties stemming from the practical use of the Law are included.

In addition, Child Observation Centers built in Antalya as a pilot city are researched in the study. Such centers are built to provide services such as health, education, police force legal aid to the sexually abused children with the contribution of state services. Thus, the study focuses on all the struggle and protection mechanisms to fight against violence against women and children. The study aims at clarifying the data including the numeral data with regards to domestic violence in Antalya.

As a result of the study, there are positive and negative implications of the Law for Protection of Family and Prevention Violence against Women (6284) in Antalya in terms of the application in Antalya. Firstly, child tracking center in Antalya is a useful center to help children who have been the victims of sexual abuse. Nevertheless, due to practical deficiencies, children who have been interviewed by means of specialists at such centers are forced to be interviewed once more in front of a judge and to tell the same heartbreaking story, which is a severely embarrassing case for them. In the study, it is suggested that the necessary legal regulation should be done urgently. Thus, the statement of the children taken in child tracking centers by means of a specialist should be taken seriously and those children should not be forced to tell the severe story once again.

Although centers to protect and track violence against women are well-designed and formed, there are difficulties that they face. The most important resource to provide abused women is financial resource, which creates the difficulty in practice. Moreover, their number is very low. Thus, new centers should be built as soon as possible. Hence, the adequate number of such centers is given in the study.

To conclude, the study aims at investigate domestic violence and the possible mechanisms to end domestic violence is evaluated in this study. There are many associations and civil society organizations to struggle against violence against women in Antalya. Some of such centers to decrease or to end this type of violence are taken into consideration in this study. Despite such intense work to end violence, some associations are considered in this study. It is observed that new practices are necessary to prevent and to decrease the high number of violence and new research should be carried out.